

Minister Finansów i Gospodarki

Warszawa, 26 sierpnia 2026 roku

Sprawa: Interpelacja nr 18482
Znak sprawy: DPP4.054.7.2026
Kontakt: Kancelaria MF
tel.: +48 22 694 55 55
e-mail: kancelaria@mf.gov.pl

Pan Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 18482 Posłanki na Sejm RP Pani Katarzyny Osos w sprawie opodatkowania przedsiębiorców świadczących pomoc uchodźcom z Ukrainy na podstawie umów zawieranych z administracją publiczną, przedstawiam następujące informacje.

Ad 1 - 2.

Odnosząc się do pytania dotyczącego skali przypadków, w których przedsiębiorcy świadczący usługi zakwaterowania uchodźców z Ukrainy zostali obciążeni dodatkowymi zobowiązaniami podatkowymi, uprzejmie informuję, że systemy informatyczne wykorzystywane przez administrację skarbową nie dają możliwości wyselekcjonowania takich danych, z wyodrębnieniem obywatelstwa podatników.

W odniesieniu do liczby przedsiębiorców, którzy zostali objęci kontrolami podatkowymi, przekazuję informację dotyczące liczby zakończonych oraz pozostających w toku kontroli podatkowych w zakresie podatku od towarów i usług (VAT) oraz podatków dochodowych (PIT i CIT), prowadzonych wobec przedsiębiorców, którzy otrzymali od wojewodów środki na pokrycie kosztów zakwaterowania i wyżywienia uchodźców z Ukrainy:

- liczba zakończonych kontroli podatkowych (łącznie PIT, CIT, VAT) - 27;
- liczba wszczętych i niezakończonych kontroli podatkowych (łącznie PIT, CIT, VAT) - 11.

Dodatkowo informuję, że z danych otrzymanych od jednostek podległych wynika, że w okresie od 12 marca 2022 roku do 30 czerwca 2026 roku wydano łącznie 17 decyzji organu I instancji dotyczących opodatkowania podatkiem VAT świadczeń pieniężnych otrzymanych od jednostek samorządu terytorialnego z tytułu usług zakwaterowania i wyżywienia uchodźców z Ukrainy, na łączną kwotę uszczuplenia w wysokości 2 896 561 zł. Ponadto 8 postępowań pozostaje w toku.

Ad 3.

Kwestie dotyczące podstawy prawnej, na jakiej organy podatkowe uznają środki wypłacane przedsiębiorcom na realizację zadań związanych z pomocą uchodźcom za świadczenia podlegające opodatkowaniu podatkiem VAT oraz podatkiem dochodowym, przedstawiają się następująco.

Ustawa z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa¹ przewidywała różne rodzaje takich świadczeń finansowych, przyznawanych na podstawie poszczególnych przepisów tej ustawy i na określonych w nich warunkach.

Z przepisu art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług² wynika, że opodatkowaniu tym podatkiem podlegają co do zasady czynności odpłatne, co oznacza konieczność wystąpienia zależności pomiędzy wykonanymi czynnościami a otrzymanym w zamian wynagrodzeniem. W przypadku, gdy korelacja pomiędzy wykonanymi czynnościami a otrzymanym finansowaniem nie występuje – dana czynność nie podlega opodatkowaniu. Jednakże, aby czynność odpłatna podlegała opodatkowaniu musiała ona zostać wykonana przez podatnika działającego w tym charakterze (tj. w ramach prowadzonej przez niego działalności gospodarczej). Z kolei, ocena każdej czynności pod kątem uznania jej za odpłatną czyli podlegającą opodatkowaniu VAT, powinna być dokonywana indywidualnie, na podstawie całokształtu towarzyszących jej okoliczności faktycznych i prawnych.

Traktowanie na gruncie VAT różnych form rekompensat wypłacanych na podstawie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, powinno być zatem oceniane na podstawie analizy całokształtu warunków i zasad ich udzielania.

Ponadto przepisy dotyczące podatku od wartości dodanej w całości objęte są zakresem prawa Unii Europejskiej, a Polska jako członek Unii Europejskiej zobowiązana jest do przestrzegania *acquis communautaire*. W odniesieniu do podatku od towarów i usług oznacza to przestrzeganie postanowień przede wszystkim dyrektywy 2006/112/WE Rady z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej³ - dalej: „dyrektywa VAT”, oraz orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej dotyczącego podatku od wartości dodanej.

Objęcie prawa krajowego w zakresie opodatkowania podatkiem od wartości dodanej obowiązkiem harmonizacji z prawem unijnym powoduje, że Polska, podobnie jak inne państwa członkowskie UE, nie posiada nieograniczonej swobody kreowania własnych rozwiązań w tym przedmiocie. W konsekwencji polskie przepisy dotyczące podatku od towarów i usług powinny być zgodne z unijnymi przepisami prawa dotyczącymi podatku od wartości dodanej. Powyższe dotyczy m.in. zakresu zwolnień od podatku, jak również zakresu zastosowania preferencyjnych stawek podatku VAT.

Jak wskazano powyżej, ocena każdej czynności pod kątem uznania jej za odpłatną czyli podlegającą opodatkowaniu VAT, powinna być dokonywana indywidualnie, na podstawie całokształtu towarzyszących jej okoliczności faktycznych i prawnych. Kwalifikacja takiej czynności na gruncie przepisów dotyczących VAT powinna odbywać się przy uwzględnieniu zasad konstrukcyjnych systemu VAT, z uwzględnieniem wykładni zgodnej z unijnymi regulacjami w zakresie tego podatku.

¹ Dz. U. z 2025 r. poz. 337, z późn. zm.

² Dz. U. z 2025 r. poz. 775, z późn. zm.

³ Dz. Urz. UE L 347 z 11.12.2006, str. 1, z późn. zm.

Wobec zasady autonomii prawa podatkowego, taka kwestia jak np. cele, czy intencje projektodawcy wynikające z ustawy innej niż podatkowa, nie mają znaczenia do oceny skutków prawnopodatkowych danej czynności w zakresie VAT, jeśli nie wynika to bezpośrednio z przepisów podatkowych.

Środki wypłacane przedsiębiorcom na realizację zadań związanych z pomocą uchodźcom mogą skutkować powstaniem obowiązku podatkowego również na gruncie podatków dochodowych.

W zakresie podatku dochodowego od osób prawnych (CIT) zasadą jest, że przychodem są w szczególności otrzymane pieniądze, wartości pieniężne oraz inne definitywne przysporzenia majątkowe. Ponadto ustawa z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych⁴ przewiduje kategorię przychodów należnych, tj. przychodów, do których podatnik nabył prawo w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą, nawet jeżeli nie zostały jeszcze faktycznie otrzymane. Jeżeli zatem środki wypłacane przedsiębiorcy stanowią wynagrodzenie za wykonane świadczenia lub usługi, co do zasady mogą zostać uznane za przychód podlegający opodatkowaniu podatkiem dochodowym.

Analogiczne rozwiązania w odniesieniu do przedsiębiorców funkcjonują na gruncie podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT). Również w podatku PIT definitywne przysporzenie majątkowe może skutkować dla przedsiębiorcy powstaniem przychodu z pozarolniczej działalności gospodarczej, o którym mowa w art. 14 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych⁵.

Ponadto, na podstawie obowiązujących przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa⁶ oraz ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej⁷, podatnicy mieli i mają możliwość występowania do Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej o wydanie interpretacji indywidualnej przepisów prawa podatkowego w sprawach dotyczących opodatkowania świadczeń wykonywanych przez podatników na rzecz uchodźców z Ukrainy w ramach umów zawieranych z jednostkami samorządu terytorialnego. Interpretacje indywidualne dawały i dają podatnikom pewność co do prawidłowości sposobu rozliczenia ww. transakcji oraz ochronę prawną, o której mowa w art. 14k-14m Ordynacji podatkowej.

Jednocześnie zaznaczam, że bez dostępu do akt indywidualnej sprawy oraz dokumentów stanowiących podstawę rozliczeń nie jest możliwe jednoznaczne wskazanie, na jakiej podstawie organy podatkowe zakwalifikowały środki otrzymane przez przedsiębiorcę jako przychód podlegający opodatkowaniu PIT lub CIT. Ocena ta wymaga analizy całokształtu okoliczności faktycznych, w szczególności charakteru prawnego otrzymanych środków, treści zawartych umów, podstawy ich wypłaty oraz ustaleń dokonanych przez organy podatkowe w konkretnym postępowaniu.

Ad 4.

Ministerstwo Finansów nie stwierdziło ukształtowania się praktyki niezgodnej z celem przepisów ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa oraz z deklarowanym przez państwo wsparciem dla podmiotów angażujących się w pomoc humanitarną.

Ad 5.

⁴ Dz. U. z 2026 r. poz. 554, z późn. zm.

⁵ Dz. U. z 2026 r. poz. 592, z późn. zm.

⁶ Dz.U. z. 2026 r. poz. 622, z późn. zm., dalej - Ordynacja podatkowa

⁷ Dz. U. z 2025 r. poz. 1131, z późn. zm.

Na dzień sporządzenia niniejszego pisma, nie są procedowane prace legislacyjne dotyczące opodatkowania środków otrzymywanych przez przedsiębiorców w związku z realizacją zadań związanych z pomocą uchodźcom z Ukrainy.

W kwestii wprowadzenia zmian w obowiązujących przepisach dotyczących VAT wskazać należy, że przepisy dyrektywy VAT nie przewidują generalnego wyłączenia z opodatkowania tym podatkiem wszystkich czynności związanych z realizacją zadań z zakresu pomocy humanitarnej wykonywanych na rzecz administracji publicznej.

Polskie przepisy w zakresie VAT mające zastosowanie w omawianym obszarze pozostają w zgodzie z przepisami unijnymi. Odnośnie natomiast do ich wykładni w kontekście omawianej problematyki wskazać należy na postanowienie Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu z 27 maja 2026 r. sygn.: I SA/Wr 1/26, którym skierowano do sądu unijnego pytania prejudycjalne w sprawie opodatkowania podatkiem VAT świadczeń za zakwaterowanie i wyżywienie uchodźców z Ukrainy wypłacanych przez wojewodę. Orzeczenie, które zostanie w tej sprawie wydane może wskazać kierunek interpretacyjny przepisów w zakresie VAT w odniesieniu do przedstawionego zagadnienia.

Ponadto wykładni celowościowej (funkcjonalnej) przepisów dokonują sądy powszechne i sądy administracyjne, które oceniają, czy dany przepis mieści się w granicach upoważnienia ustawowego i czy realizuje cel wskazany przez ustawodawcę.

Jednocześnie jak wynika z informacji przekazanej przez jednostki podległe, sprawy w przedmiotowym zakresie były przedmiotem oceny sądowej, w następstwie której wydane zostały 4 wyroki WSA (2 korzystne dla organu podatkowego i 2 niekorzystne, przy czym w 1 przypadku WSA uchylił decyzję DIAS ze względów proceduralnych).

Nie prowadzimy również prac w kierunku wdrożenia przepisów, które w sposób generalny wyłączałyby z opodatkowania podatkiem PIT/CIT środki otrzymywane przez przedsiębiorców na realizację zadań z zakresu pomocy humanitarnej wykonywanych na rzecz administracji publicznej w sytuacjach nadzwyczajnych. Zwolnienia z podatku PIT i CIT są wyjątkiem od zasady powszechności opodatkowania. Mają szczególny charakter i zawsze wymagają precyzyjnego uzasadnienia. Generalny charakter zwolnienia nie wpisywałby się w te założenia.

Na gruncie podatku PIT i CIT, prawnopodatkowa ocena omawianych środków otrzymywanych przez przedsiębiorców zależy od wielu czynników. Istotna jest m. in. forma finansowania tych środków (dotacja, refundacja kosztów, rekompensata) oraz źródło ich finansowania (środki z budżetu państwa, fundusze UE, środki samorządowe). Na prawnopodatkową ocenę otrzymanych przez przedsiębiorcę środków wpływa również okoliczność, czy ich wypłata następuje w ramach programu pomocowego lub czy korzysta z już funkcjonujących zwolnień w podatku PIT i CIT.

Ad 6.

Elementem wsparcia podatników mających trudności z regulowaniem należności podatkowych są, przewidziane w przepisach Ordynacji podatkowej, ulgi w spłacie zobowiązań podatkowych.

Jeżeli przemawia za tym ważny interes podatnika lub interes publiczny, podatnik może zwrócić się do organu podatkowego, na podstawie art. 67a Ordynacji podatkowej, z wnioskiem o:

- 1) odroczenie terminu płatności podatku lub rozłożenie zapłaty podatku na raty;
- 2) odroczenie lub rozłożenie na raty zapłaty zaległości podatkowej wraz z odsetkami za zwłokę lub odsetek od nieuregulowanych w terminie zaliczek na podatek;
- 3) umorzenie w całości lub w części zaległości podatkowych, odsetek za zwłokę lub opłaty prolongacyjnej.

Ulgi w spłacie zobowiązań podatkowych mogą być udzielane także podatnikom prowadzącym działalność gospodarczą. W takim przypadku, niezbędne jest uwzględnienie warunków udzielenia ulg stanowiących pomoc publiczną, niestanowiących tej pomocy oraz będących tzw. pomocą de minimis (art. 67b Ordynacji podatkowej).

Uprawnienie, o którym mowa pozwala organowi podatkowemu, w drodze uznania administracyjnego, na udzielenie ulgi w spłacie zobowiązań podatkowych po dokonaniu obiektywnej oceny indywidualnej sytuacji podatnika.

Zaznaczam jednak, że nie istnieje katalog sytuacji lub zdarzeń, które warunkowałyby bezwzględne udzielenie ulgi. Za każdym razem, organy podatkowe dokonują stosownej analizy sytuacji wnioskodawcy pod kątem istnienia interesu publicznego, a także ważnego interesu podatnika. Każda sprawa jest indywidualna, natomiast proces jej rozpatrzenia jest określony przepisami prawa.

Przesłanki „ważnego interesu podatnika” i „interesu publicznego” podlegają ocenie organu podatkowego z uwzględnieniem konkretnych okoliczności występujących w indywidualnej sprawie danego podatnika. „Ważny interes podatnika” to sytuacja, w której z powodu nadzwyczajnych czy losowych przypadków, podatnik nie jest w stanie wywiązać się z obowiązków podatkowych (w wyniku, np. utraty możliwości zarobkowania, utraty majątku, a także wystąpienia innych okoliczności wpływających na jego sytuację ekonomiczną).

Z kolei, przesłankę „interesu publicznego” interpretuje się jako dyrektywę postępowania nakazującą mieć na uwadze respektowanie wartości wspólnych dla całego społeczeństwa, takich jak powszechność opodatkowania, sprawiedliwość, bezpieczeństwo, zaufanie do organów władzy publicznej, czy sprawność działania aparatu państwowego.

Dopiero po uwzględnieniu całokształtu materiału dowodowego i po wyjaśnieniu wszystkich okoliczności faktycznych, naczelnik urzędu skarbowego jest zobowiązany jednoznacznie stwierdzić, czy zachodzą w konkretnej sprawie przesłanki uzasadniające np. umorzenie zaległości podatkowych. Ocena zasadności udzielenia ulg w spłacie zobowiązań podatkowych przeprowadzana jest odrębnie w każdej jednostkowej sprawie przez właściwe organy, tj. naczelnika urzędu skarbowego (w I instancji) oraz dyrektora izby administracji skarbowej (w II instancji) w przypadku, gdy podatnik wniesie środek zaskarżenia. Podatnikowi przysługuje również prawo wniesienia skargi do sądu administracyjnego na decyzję organu II instancji.

Podsumowując, obowiązujące przepisy Ordynacji podatkowej dają organom podatkowym narzędzia do adekwatnego reagowania na wnioski przedsiębiorców, którzy ponieśli negatywne konsekwencje finansowe wskutek zaangażowania w pomoc uchodźcom.

Jednocześnie uprzejmie wskazuję, że 30 czerwca 2026 r. w Dzienniku Ustaw została opublikowana ustawa z dnia 11 czerwca 2026 r. o zmianie niektórych ustaw w celu uproszczenia procedur administracyjnych w sprawach rozstrzyganych w drodze decyzji administracyjnych albo załatwianych milcząco⁸. Wprowadzone przepisy rozszerzają zakres spraw, które będą mogły być załatwione w sposób milczący, w tym w zakresie umorzenia zaległości w spłacie zobowiązań podatkowych (art. 67a Ordynacji podatkowej), w sprawach, w których kwota zaległości nie przekracza wysokości minimalnego wynagrodzenia obowiązującego na dzień złożenia wniosku przez podatnika.

⁸ Dz. U. z 2026 r. poz. 875

Ponadto ustawa z dnia 29 maja 2026 r. o zmianie ustawy Ordynacja podatkowa oraz niektórych innych ustaw⁹ przewiduje możliwość umorzenia podatku przed terminem jego płatności. Nowelizacja wejdzie w życie 1 października 2026 r. i pozwoli podatnikom ubiegać się o udzielenie ulgi w postaci umorzenia jeszcze zanim termin płatności podatku upłynie i zaczną być naliczane odsetki. Z tego rozwiązania będą mogli skorzystać wszyscy podatnicy, także będący przedsiębiorcami.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia Ministra Finansów i Gospodarki

Zbigniew Stawicki

Podsekretarz Stanu Zastępca Szefa Krajowej Administracji Skarbowej

w Ministerstwie Finansów

⁹ Dz. U. z 2026 r. poz. 846